

ULLA
BOLINDER
GÄRNINGSMAN

Gärningsman – Ulla Bolinder
ISBN 978-91-7553-975-1

Utgiven av Förlaget Orda AB 2014
© Ulla Bolinder

Omslag: www.Okapi-Grafik.com
Typografi: Palatino Linotype
Tryckt i Polen 2014
www.forlagetorda.se

Gärningsman

Ulla Bolinder

Materialet i denna bok har samlats in och bearbetats av journalisten David Weber.

1

24-årig kvinna funnen mördad

[...] Kvinnans bostad var i god ordning och inga tecken på inbrott fanns. Allt tyder på att hon släppt in mördaren frivilligt eller att gärningsmannen haft nyckel.

Bostaden spärrades av direkt efter fyndet och en teknisk undersökning påbörjades. Rättsläkare anlände också till platsen för en första besiktning.

Polisens utredare arbetar nu med att förhöra grannar och personer i kvinnans umgängeskrets. Med hjälp av vittnen försöker man fastställa tiden för när kvinnan senast sågs i livet och vilka hon under fredagskvällen iakttagits tillsammans med.

Ur telefonsamtal till larmcentralen

Operatör: Eva Eriksson

- SOS 112, vad har inträffat?
- Det är min dotter. Hon är ...
- Vad har hänt?
- Jag vet inte. Hon är...
- På vilken adress befinner du dig?
- Björkgatan 18.
- Vad är det som har hänt?
- Min dotter...
- Vad har hänt med din dotter?
- Hon är död.
- Var snäll och upprepa. Jag hörde inte vad du sa.
- Hon är död. Min dotter är död.
- Var befinner du dig just nu?
- I hennes lägenhet.
- På Björkgatan 18?
- Ja.
- Vilket namn står på ytterdörren?
- Gabriella Dahlin. G Dahlin.
- Finns det portkod?
- Ja, 0739.
- 0739. Varför tror du att din dotter är död?
- Jag ser det. Hon ligger orörlig och är alldeles kall.
- Har du kontrollerat hennes puls och andning? Du är säker på att hon är bortom all hjälp?
- Ja, hon är alldeles kall.
- Är du ensam med din dotter i lägenheten?
- Ja, hon ligger på golvet i...
- Det finns inga andra personer där?
- Nej.
- Var i lägenheten ligger hon?
- I sovrummet. På golvet i sovrummet.
- Hur gammal är hon?

- Tjugofyra.
- Tror du att hon har skadat sig själv?
- Nej, hon är...
- Har hon några yttre skador som du kan se?
- Ja, hon... åh, gode Gud nej!
- Ta det lugnt. Fortsätt att prata med mig. Hjälp är på väg.
- Ja, jag måste bara...
- Fortsätt att prata med mig. Vad heter du?
- Vanja Dahlin.
- Berätta vad som har hänt, Vanja.
- Jag vet inte.
- Berätta hur du hittade din dotter.
- Det var ingen som öppnade när jag ringde på, så jag blev orolig och låste upp... egen nyckel.
- Ja, jag förstår.
- Hennes kappa hängde i hallen, men ingen svarade när jag ropade. Jag...
- Vanja? Är du kvar?
- Ja.
- Berätta vad som hände sen.
- Sen upptäckte jag att hon... livlös i sovrummet.
- Försök att prata lugnt. Jag vill att du fortsätter att prata med mig tills hjälpen är framme. Förstår du?
- Ja.
- Har din dotter några fysiska skador som du kan se?
- Ja, hon är blå... har stora blåmärken på halsen. Åh, gode Gud vem kan ha...
- Vet du vem det kan vara som har gjort det här?
- Nej, ingen som... vet inte.
- Hjälp är på väg och snart framme hos dig. Ta det bara lugnt.
- Ja, men vem kan ha gjort det här?

Jag blev orolig när hon inte öppnade. Det var som om jag anade att allt inte stod rätt till. Vi hade bestämt att jag skulle komma klockan elva. Jag visste att hon hade varit ute med sina vänner kvällen innan och att det kanske hade blivit sent, men så länge som till elva brukade hon aldrig sova.

Jag öppnade och gick in. Hennes kappa hängde i hallen, men ingen svarade när jag ropade. Badrumsdörren stod på glänt. Jag sköt upp den och tände lampan ovanför tvättstället. Allt såg ut som det brukade. Hon hade inte svimmat där inne och ramlat omkull och slagit sig. Hon hade inte drunknat i badkaret.

Men jag visste att det inte var över. Mattan i hallen låg hopskrynkad på golvet. I köket var lampan ovanför diskbänken tänd, fast det var fullt dagsljus och solen sken in genom fönstret. Ett ensamt dricksglas låg omkullvält på spisen.

Vardagsrummet var tomt. Dörren till sovrummet var tillskjuten men inte stängd. Låg hon sjuk eller skadad där inne och behövde hjälp?

Men allt var för sent. Hon låg på golvet nedanför sängen. Hennes hud var blek och kall. Jag rörde vid henne och sa hennes namn. Jag slöt hennes ögon och smekte hennes kind. Hon var död, och jag förstod inte varför. Jag ville inte lämna henne där. Jag ville skydda henne med min kropp, ta henne i min famn och hindra främmande människor att komma och bära bort henne.

När jag till slut reste mig upp darrade mina ben. Jag satte mig på sängen och blundade. Mina tankar fick inget fäste. Jag visste vad jag var tvungen att göra, men vägen till telefonen kändes oändligt lång. Alla som skulle bli chockade och ledsna över Gabriellas död, och som polisen skulle vilja prata med, passerade förbi för min inre syn. Hela den stora apparaten som skulle sättas igång så fort jag ringde, i jakten på mördaren... Jag undrade var Gabriella hade träffat honom och om hennes vänner visste vem det kunde vara. Han måste ju ha sett henne eller tagit kontakt med henne på

restaurangen och sen följt efter henne hem och trängt sig in hos henne med våld. Frivilligt skulle hon aldrig ha släppt in en främmande man i sin lägenhet.

– Du är nära vän till Gabriella Dahlin?

– Ja.

– Och i går kväll besökte du tillsammans med henne och Karin Engvall restaurang Bianca på S:t Eriksgatan?

– Ja.

– Jag förstår att du är upprörd och ledsen just nu, men jag skulle gärna vilja prata lite med dig om gårdagskvällen om du tror att du orkar med det.

– Ja, jag ska försöka.

– Ni var alltså ute i går kväll och firade din födelsedag, om jag har förstått saken rätt.

– Ja, lite i efterskott. Jag fyllde den sjuttonde.

– Hade ni sällskap till restaurangen, eller anlände ni var och en för sig?

– Karin och jag hade sällskap, men Gabriella kom ensam. Vi träffades utanför ingången.

– Hur mycket var klockan då?

– Åtta ungefär.

– Brukar ni ofta besöka just det här stället?

– Nej, vi hade aldrig varit där förut. Det är inte så ofta vi går ut över huvud taget. Men nu ville jag att det skulle bli lite extra eftersom jag hade fyllt år.

– Träffade ni några ni kände?

– Inte jag, men jag tror att Gabbri såg en bekant.

– Berätta vad som hände.

– Nej, det var inget särskilt. Hon fick syn på honom på avstånd och liksom... "Vad gör han här?" liksom. Sen tappade hon intresset för honom och började prata om annat.

– Kan du beskriva hur han såg ut?

– Nej, jag vet inte vilken av dom det var. Hon tittade bortåt baren, men det var flera som stod där och drack, så jag vet inte.

– Det var ingen gemensam bekant då.

- Nej, det skulle jag ha sett i så fall.
- Kom Gabriella i kontakt med någon annan av kroggästerna under kvällens lopp?
- Ja, det var ju en kille som... Fast honom kände hon inte. Det var en kille som bara kom fram och satte sig hos oss.
- Vad tyckte ni om det?
- Dålig stil. Men vi var ju glada och så och tyckte att han kunde få hänga med på ett hörn
- Så han blev kvar?
- Ja, ett tag.
- Hur länge då ungefär?
- En halvtimme kanske.
- Hur såg han ut?
- Blond, blåögd, solbrun. Bögtypen liksom.
- Hur menar du då?
- Livlig, pratsam, lite feminin i rörelserna. Men jag vet inte. Det var bara en känsla jag fick.
- Hur gammal uppskattar du att han var?
- Mellan tjugofem och trettio.
- Sa han vad han hette?
- Ja, Klemens.
- Inget efternamn?
- Nej.
- Och han verkade intresserad av Gabriella?
- Ja, men hon var inte intresserad av honom, så det var mest han och jag som pratade.
- Vad fick du för intryck av honom?
- Ja, först verkade han ganska okej, tyckte jag, men ju mer vi pratade, desto dummare insåg jag att han var.
- På vilket sätt då?
- Han gjorde fåniga anspelningar på sex till exempel, samtidigt som han försökte ge sken av att vara seriös. Jag kan inte förklara riktigt.
- Sa han nånting om var han bodde eller vad han jobbade med?
- Ja, han bodde i Nyboda och jobbade med inredning, tror jag.
- Fick han veta var ni bodde?

– Nej, inte direkt. Vi nämnde väl stadsdel eller gatunamn, men inga exakta adresser.

– Kommer du ihåg vad Gabriella sa i det sammanhanget?

– Gatans namn, tror jag.

– Han verkade intresserad av henne, säger du. På vilket sätt märktes det?

– Han försökte dra in henne i samtalet genom att vända sig mer eller mindre direkt till henne hela tiden och kollade in hennes reaktioner. Allt han sa var i grund och botten adresserat till henne, kändes det som.

– Jag förstår. Finns det nånting annat du kan säga om honom?

– Ja, det var en sak, men det är jättesvårt att förklara. Nånting i hans sätt. Han blev liksom så... överdriven ibland. Plötsligt var allting fantastiskt, perfekt, suveränt, kanon... Jag vet inte, men känslan jag fick var att han försökte intala sig själv att nånting som egentligen var dåligt var bra.

– Var det nånting särskilt han pratade om när han tog till dom här stora orden?

– Nej, det var väl bara... Nej, det kommer jag inte ihåg.

– Vad var det som fick honom att lämna ert bord efter ungefär en halvtimme då?

– Han ledsnade väl när han märkte att Gabbri inte var intresserad.

– Verkade han ta illa upp?

– Nej, han var på bra humör hela tiden.

– Hur dags lämnade du och dina väninnor restaurangen?

– Kvart i ett, tror jag.

– Och då begav ni er var och en hem till sig?

– Ja, Karin och jag, som bor åt samma håll, delade på en taxi och Gabriella promenerade. Det tar bara en kvart från Bianca.

– Började hon gå innan er taxi kom?

– Nej, hon väntade och vinkade av oss.

– Fanns det några andra personer i närheten som du kan minnas?

– Ja, det var väl flera... Ett gäng invandrarkillar såg jag, och så var det några andra mindre grupper utanför ingången.

– Ingen som tycktes visa speciellt intresse för Gabriella eller befann sig i hennes omedelbara närhet?

– Nej, inte som jag såg i alla fall. Fast lite längre bort stod det en kille.

– Ja?

– Vid husväggen kanske tjugo meter från ingången.

– Stod det en kille?

– Ja.

– Kan du beskriva hur han såg ut?

– Nej, bara att han var mörkhårig och hade ljusa kläder på sig. Stöddig invandrartyp, liksom.

– Vad var det hos honom som fick dig att uppfatta honom så?

– Stilen, utstrålningen, sättet han stod på, med armarna i kors över bröstet och benen brett isär. Som en vakt eller snut, ungefär. Ojdå, ursäkta. Men som en person med makt, liksom.

– Ja, jag förstår. Och han hade sydländskt utseende?

– Ja, det hade han.

– Hur gammal kan han ha varit?

– Tjugo, tjugofem. Men jag såg honom bara på håll, inifrån taxin, så det är mera ett allmänt intryck.

– Du fick ett intryck av att han var relativt ung.

– Ja.

– Och från sin position intill husväggen kunde han överblicka trottoaren och gatan där Gabriella vinkade av dig och din kompis i taxin?

– Ja.

Jag träffade Gabriella utanför krogen. Hon var jävligt snygg och vi snackade lite. Hennes kompisar hade försvunnit i en taxi och jag frågade om hon var intresserad av en fortsättning hemma hos mig. Det var hon inte, sa hon, och jag insisterade inte. Jag blev rätt hårt ansatt av snuten ifråga om det, men jag har vittnen som kan intyga att jag inte följde efter henne. När hon hade gått gick jag bort till dörrvakten och snackade lite. En stund tidigare hade det varit ett jävla bråk utanför entrén. Snutarna hade precis åkt. Vakten hade vägrat släppa in en kille, vilket hade resulterat i att folk hade börjat slåss. Men vissa icke önskvärda element är det ju helt nödvändigt att vakterna stoppar. Tyvärr är det många som har svårt att rätta sig efter ett sånt beslut och försöker sätta sig över det på olika sätt.

Själv har jag aldrig några problem med att komma in. Det är bara en fråga om pengar. Har du money har du tillgång till allt: kläder, bilar, brudar, respekt. Många svenska tjejer ser ner på svartskallar, men dom flesta faller för statusprylarna. Ju fräckare bil du har, desto snyggare tjejer får du. Just nu kör jag en silverfärgad Porsche. Men du skaffar inte en sportbil på en vanlig arbetarlön. Jag har sysslat med brott i över femton år. Började med smårån i gänget och avancerade successivt till postkontor, banker och värdetransporter. Det är viktigt att kunna hävda sig med pengar. Har jag mindre än femtusen på mig när jag går ut känner jag mig handikappad och svag.

Våld är ett annat sätt att hävda sig på. Du måste sätta dig i respekt och visa vad du står för om du inte vill bli utnyttjad. Visar du svaghet är du förlorad. Jag hade inte kunnat vara en del av gänget i skolan om jag inte hade vågat slåss. Utan våldet hade jag varit en ensam och misslyckad liten skit i dag. Men se på mig nu: jag har en häftig bil och en smakfullt inredd takvåning i centrum och äger tavlor och konstföremål till ett högt värde. Jag är stark och vältränad och ser bra ut. Jag dansar gärna och rytmiskt, jag är världsvan

och viril och kan få i stort sätt vilka kvinnor jag vill. Min starka sexualdrift gör att jag ständigt måste ha nya partners. Jag tar för mig av livet och njuter av vackra kvinnor, god mat och dyra viner. Jag har skaffat mig allt som svenskarna har och mer därtill.

För att sätta sig i respekt gäller det att göra folk rädda. Det är bara en fråga om att visa hur hård och brutal du kan vara. Då får du fritt spelrum. I dom kretsar jag rör mig vet dom flesta vad jag står för. Folk flyttar på sig när jag kommer och håller käften när jag snackar. Ingen vågar opponera sig mot min vilja eller göra tvärtemot vad jag säger. En som låter käften gå kan jag tysta med en blick. Det är väldigt få som vågar sätta sig upp mot mig. Om nån som inte känner mig försöker ta kontrollen finns det alltid folk som är villiga att skrämma honom för min räkning. Det är så min position ser ut i dag. Men den måste ständigt bevakas; visar jag svaghet riskerar jag att förlora den direkt.

Jag har fått arbeta hårt för att nå den ställning jag har i dag. I skolan blev jag till en början mobbad och gick för det mesta omkring och kände mig liten och dum. Jag visste sällan vad jag skulle säga och tyckte att dom flesta var smartare än jag. Men i takt med att min fysiska styrka ökade började jag försvara mig och ge igen. Och när jag slogs var det jag som hade kontrollen. Då kände jag mig mäktig och stark och visste precis vad jag skulle göra. På ganska kort tid fick jag rykte om mig att vara en hård och farlig jävel. Folk blev rädda och såg upp till mig och alla visste vem jag var. Så från att ha varit nästan ingenting blev jag till slut kung på den skolan.

En gång gav jag mig på ett försvarslöst fyllo. Jag sparkade ner honom och fortsatte att sparka tills han inte rörde sig längre. Vissa dagar, då allt tycktes gå mig emot och trycket inom mig successivt bara ökade, gick jag ut enbart i syfte att skaffa mig anledning att ge utlopp för mina aggressioner. Jag hoppades att nån idiot skulle råka knuffa till mig på gatan eller provocera mig på annan sätt, så jag skulle få tillfälle att slåss. Jag var som en tunna krut som bara behövde en tändande gnista för att explodera.

I dag skulle jag aldrig nedlåta mig till att angripa en redan utslagen. Det är helt under min värdighet. Jag går inte heller omkring

och tänker att jag ska klippa till första bästa jag möter för att få utlopp för mina känslor. Om nån attackerar mig försvarar jag mig naturligtvis, men jag lägger av när killen går ner för räkning. Inga efterslängar och inget sparkande från min sida i det läget. Jag har full kontroll och slutar när jag anser det lämpligt. Jag är heller aldrig den som utdelar det första slaget. Med det vill jag inte ha sagt att jag är totalt oskyldig till att en fight uppstår. Men känner jag behov av att avreagera mig väljer jag noga ut vem jag ska gå på. Ett vanligt fyllo eller en imbecill skinnskalle är ingen värdig motståndare. Skinnskallar är idioter och utgör inget som helst hot mot mig. Kallar dom mig svartskalle rycker jag bara på axlarna och avfärdar dom med en blick. Gav dom sig på min mor, min syster eller min tjej skulle jag döda dom. Men det kommer aldrig att hända så länge jag har rykte och dom är räddare för mig än jag är för dom.

Det är dom unga, tuffa och lite arroganta typerna jag gillar att ta ner. Dom som går omkring som om dom ägde hela stan och som förväntar sig att andra ska lyda deras minsta vink. Får jag syn på en sån snubbe blir jag väldigt skärpt. Det är som om han får en strålkastare på sig som utesluter alla andra och fixerar honom vid mig. Jag vet direkt att det är honom jag ska ta. Jag lägger upp det snyggt och försiktigt på ett sätt som andra inte märker så lätt. Med mycket små medel får jag honom att känna sig angripen och hotad. Med blicken och tonfallet nedvärderar och provocerar jag honom; jag visar mig otålig och nedlåtande och försöker omärkligt bygga upp hans aggressioner. Till slut går han i fällan och gör ett utfall mot mig. Då är det fritt fram. När det är han som angriper är det ingen som kan reagera negativt på min motreaktion. Varken han eller nån annan vet att jag är förberedd, och ofta faller jag honom med ett enda välriktat slag, i vad som tycks vara rent självförsvar. Det är så folk har lärt sig att inte gå på mig. Det är så jag upprätthåller ryktet.

– Du var inte närmare bekant med Gabriella, säger du. Men du visste vem hon var?

– Ja, vi gick i samma skola i högstadiet, så jag kände igen henne till utseendet.

– Jag förstår. Då vill jag att du berättar så noga du kan om dina iakttagelser inne på restaurangen under kvällen och natten.

– Ja, jag kommer dit vid halv tio-tiden då, tillsammans med min kompis, och det första jag ser när vi kommer in är en aspackad typ som står och snackar med en blond tjej.

– Ja?

– Ja, och den tjejen är alltså Gabriella.

– Exakt var befinner ni er då?

– Utanför toaletterna.

– Kan du beskriva mannen?

– Ljust hår, inga speciella kläder, runt fyrtiofem, skitfull, stökig.

– Han var stökig?

– Ja, han gick i stort sett bara omkring och provocerade folk.

– Du såg honom senare under kvällen också?

– Ja.

– Fick du ett intryck av att han provocerade Gabriella också?

– Ja, men henne kände han.

– Hur vet du det?

– Av det han sa till henne.

– Och vad sa han?

– "Det var längesen" och "Hur lever livet med lilla Gabriella då?"

– Det hörde du?

– Ja.

– Och vad svarade hon?

– Det vet jag inte. Jag fick ett intryck av att hon inte ville prata med honom. Men det ville väl ingen, så full som han var. Och sen blir hon ju räddad av den där andra typen då, som bara kommer fram och liksom tar över.

- Tar över?
- Ja, börjar prata med henne som om hon vore helt ensam.
- Jag förstår. Vad är det för en typ då?
- Raka motsatsen till den första, kan man säga. Ung och snygg. Svart hår, svart linne, vita jeans, vit bomullskavaj med uppvikta ärmar, ringar och guldarmband...
- Svensk?
- Ja, han pratade ju svenska, men utseendemässigt såg han inte svensk ut.
- Bröt han?
- Nej, inte vad jag kunde märka. Men jag hörde inte så mycket, för han drog med sig Gabriella en bit bort och ställde sig mellan henne och den första killen så hon skulle slippa honom.
- Och hur reagerade den första killen på det?
- Han bara släppte det och gick.
- Det såg du?
- Ja, han försvann bort nånstans. Men jag såg honom flera gånger senare, så han var kvar där hela kvällen.
- Och mannen i vitt?
- Såg jag också. En gång i baren med Gabriella, faktiskt, för jag kommer ihåg att jag tänkte att dom passade ihop. Hon ljus och han mörk och båda vitklädda och... eleganta. Dom såg ju väldigt bra ut båda två och hade liksom samma stil. Men jag tror inte att hon var intresserad av honom.
- Inte?
- Nej, för lite senare såg jag honom med en annan tjej.
- Och då antog du att Gabriella hade avvisat honom?
- Ja.
- Och Gabriella? Vem mer såg du henne med?
- Ingen. Det var så mycket folk och jag visste inte var hon satt.
- Du såg henne aldrig vid bordet där hon satt med sina kompisar?
- Nej, det gjorde jag inte. Och sen började det där bråket ute på gatan då. Jag och min kompis satt precis vid fönstret, så vi såg hur folk sprang omkring och skrek och slogs. En kille som hade blivit nersparkad stod på knä och spydde precis utanför, och en annan,

som blödde ur näsan, lutade sig mot fönstret så det blev alldeles blodigt. Det var tur att vi redan hade ätit, för annars skulle jag inte ha fått ner en bit. Poliserna som kom dit blev också attackerade. Folk kastade ölburkar på polisbilen och försökte frita kompisar som blev gripna. Slagsmålet liksom böljade fram och tillbaka utanför fönstret. Det var som att sitta och titta på en dålig actionfilm. Jag vet inte hur många som deltog eller hur länge det varade, men det höll säkert på en halvtimme. Till slut fick poliserna i alla fall stopp på det och tog med sig dom värsta bråkstackarna därifrån.

– Och Gabriella såg du inte till mer under kvällen?

– Nej, det gjorde jag inte.

Krogrelaterat våld är så vanligt att det i princip inträffar flera fall av misshandel varje helg. Ofta är det rena bagateller som utlöser det hela. Man blir knuffad i trängseln, det blir bråk i kön, man nekats att komma in eller får inte köpa mer öl, ordväxlingar uppstår och känslorna svallar.

Den tjugoförsta augusti klockan 00.10 blev jag och min kollega kallade till restaurang Bianca på S:t Eriksgatan. Enligt uppgift hotades dörrvakten av en berusad man som, då han nekades tillträde till krogen, höll upp ett föremål innanför jackan mot vakten och uppgav att han innehade ett vapen. När jag och min kollega anlände till platsen kunde vi snabbt övermanna den berusade mannen, som dock visade sig vara obehäpnad. Vi attackerades då av två kamrater till den gripne, som försökte frita honom. Detta i sin tur ledde till att flera personer i den närvarande folksamlingen gav sig på oss. Vi var tvungna att kalla på förstärkning och lyckades så småningom återställa lugnet. En man, som i samband med detta gick till attack mot min kollega, LOB:ades och fördes till polishuset. Sammanlagt åtta personer omhändertogs vid detta tillfälle enligt lagen om berusade personer. Två greps också misstänkta för främjande till flykt.

Som polis förväntar man sig att bli respekterad av allmänheten, men det är sällan man upplever att den respekten finns. Till skillnad från buset, som ofta vet vilka spelregler som gäller, kan en svenne sätta sig på tvären, argumentera och försvåra vårt arbete på alla möjliga sätt. Man måste också vara medveten om att folk i allmänhet ogillar det polisen gör och är nyckfulla i sitt stöd i en akut situation. Vid ett ingripande blir utomstående ofta upprörda över det våld som utövas och glömmer att det för polisen är ett tillåtet medel som ibland måste tillgripas för att lösa tjänsteuppgiften. Det händer också att människor som inte har förstått situationen eller anser att ingripandet är felaktigt försöker hindra oss i vårt arbete. Detta är ett allvarligt brott, som en privatperson

i stundens hetta kan göra sig skyldig till men senare bittert får ångra. Det bästa man som vittne till ett polisingripande kan göra är att iakta vad som sker men inte blanda sig i och försöka ändra händelseförloppet.

Att ge sig in i och försöka lösa konflikter där ilska och starka aggressioner förekommer är en del av polisens arbete. I en upprörd situation måste man ta hänsyn både till sin egen och till andras säkerhet och får inte låta sig påverkas av den allmänna stämningen på plats. Ofta handlar det ju om drogpåverkade personer som kan vara mycket aggressiva och svåra att få kontakt med. För att klara av detta gäller det att vara mentalt förberedd och ha förmågan att kunna bibehålla stabilitet och lugn i ett pressat läge. Blir du angripen och utsatt för grova kränkningar måste du försöka hålla distans till det hela och inte se angreppet som riktat mot dig personligen. Det sämsta du kan göra är att låta dig provoceras så att du tappar kontrollen och börjar handla irrationellt. Att ryta och domdera eller ta till onödigt våld vinner man ingenting på.

Fysisk styrka är oftast av sekundär betydelse när det gäller att lösa en konflikt. Ibland kan ett handfast tag om en person lugna ner vederbörande, så att man kan komma till tals med honom, men då gäller det att mina kropps rörelser och mitt ansiktsuttryck överensstämmer med det jag säger, så att jag utgör en förtroendeingivande helhet som han till slut är beredd att lyssna på. Den effekten uppnår jag aldrig genom att bete mig aggressivt och okontrollerat. Bemöter jag personen ifråga med lugn auktoritet når jag ofta det snabbaste och bästa resultatet.

Efteråt, när han började tjata om att han hade mulat en tjej, tog jag för givet att han syftade på bruden som han slog ner utanför Bianca. Men sen, när han bara försvann, började jag tänka i andra banor. Han var ju helt jävla galen den där kvällen.

Vi kom ut på stan vid tolvtiden, från en fest som höll på att urarta. Vi var rätt dragna och inställda på lite action. Utanför Bianca var det nåt bråk på gång. Petter gick fram till en kille och frågade om han hade eld. Det var en liten, mager kille i trettioårsåldern i sällskap med en brud och ett annat par. Petter hade varit retlig hela kvällen och plötsligt hoppar han bara fram och skallar killen rakt över näsan. Jag hör hur det krasar till och ser hur killen tar ett steg bakåt och drar sig undan. Petter följer efter och fortsätter att attackera. Jag och polarna försöker stoppa han, men han går inte att hejda. Han är helt jävla speedad och springer efter killen och fäller han. Då kommer killens kompis fram och försöker få Petter att lugna ner sig. Petter studsar upp och ner och måttar knytnävsslag i luften. "Kom an då din jävel så ska vi slåss!" Vi säger åt han att lägga av, men han lyssnar inte. Killen ligger på marken och blöder som en gris. Tjejen är framme och hjälper han upp. "Jävla idiot!" säger hon åt Petter. Då svänger han runt och ger bruden ett slag i magen så hon far omkull. Killen hoppar på Petter bakifrån. Den andra killen lyfter upp tjejen och bär henne bort till en soffa. Hon sitter dubbelvikt och håller sig för magen. Tjejkompisen går fram och lägger armen om henne. Båda killarna hoppar på Petter. Jag och polarna rusar till undsättning, och så är slagsmålet i full gång. Vi är fem mot två och folk försöker gå emellan. "Lägg av nu för fan innan nån blir allvarligt skadad!" Men vi går inte att stoppa. Vi jagar en kille och trycker upp han mot en vägg. Han ropar på hjälp och en kompis försöker gå emellan. Flera andra hakar på. En annan kille ligger på marken och blir sparkad. En brud skriker hysteriskt.

När man ser andra fightas och känner aggressionerna är det jävligt lätt att man dras med och börjar attackera själv. Först är det

kanske bara ett gäng som slåss mot ett annat, men så fort snuten kommer blir det alla mot dom. I stort sett blir det så. Det finns dom som rätt så medvetet går in för att få dit snuten att fightas mot. Ibland är det faktiskt värt vad det kostar att bryta lite på snutbilen eller spotta en snut i fejan. För att provocera dom och få dom att gå för långt, typ. Dom har ju inte rätt att använda vilka jävla gestapometoder som helst mot folk, så det är kul att reta dom och få dom att förlora kontrollen. Är man tillräckligt många så hamnar dom ju ganska snart i underläge.

Snutarna utanför Bianca tappade greppet redan från början. Efter ett tag var dom tvungna att kalla på förstärkning. Alla slogs mot alla och läget var helt kaotiskt. Av nån konstig anledning hade dom fått för sig att jag var en av dom ledande och skulle ha med mig till snuthäcken. Jag gjorde motstånd och blev nertryckt på marken och belagd med handfängsel. Inne i snutbilen fick jag ett slag över käften så läppen sprack. Jag var helt jävla virrig och satt med händerna låsta bakpå ryggen och skallen nere mellan knäna för att inte svimma. Men efter ett tag slocknade jag och vaknade upp på akuten klockan 01.50.

När jag och min kollega anlände som förstärkning till platsen hade en stor grupp människor samlats utanför restaurangen och stämningen var mycket laddad. Det ursprungliga missnöjet hade spritt sig till flera mindre grupper och folk slogs överallt. Jag och min kollega grep en kille som hade varit inblandad i ett slagsmål och förklarade att vi skulle ta med honom till stationen. En annan patrull tog hand om hans antagonist. Den av oss gripne ville absolut inte följa med i polisbilen. Han gjorde kraftigt motstånd och skrek att vi borde ta oss an några av åskådarna istället. Jag försökte lugna ner honom men min kollega la inte fram några som helst skäl till varför han skulle följa med oss utan var helt inställd på att använda våld för att lösa situationen.

När man kommer på ett ärende där känslorna svallar menar jag att man i första hand ska gjuta olja på vågorna och försöka förhandla sig fram till en lösning. Istället för att kräva omedelbar åttlydnad, utan några som helst diskussioner, kan man ge det lite tid och lugnt och sansat försöka prata igenom saken med dom inblandade. Många kolleger triggas istället upp aggressionerna ytterligare för att provocera fram våldsamt motstånd och på så sätt få tillfälle att avreagera sig eller få användning för sina handfängsel. Det kan bli så att en helt vanlig svenne släpas med och får sex timmar i arresten bara för att han har snedtämt och tappat kontrollen för nånting som från början bara var en bagatell.

Jag har en känsla av att vissa kolleger njuter av sin makt och tycker att det är kul att förnedra den gripne eller omhändertagne. "Buset ska tuktas. Den som jävlas och käftar emot förtjänar bult. Säkraste sättet att bli bultad är att käfta." I ett kritiskt läge är det naturligtvis lätt hänt att man reagerar våldsamt i överkant. Men det finns inga situationer som legaliserar att man till exempel slår en person för vederbörandes hudfärg eller för att avreagera sig eller visa sin makt. Trots detta finns det exempel på situationer där våldsanvändningen är obefogad eller går till överdrift.

Vi griper en tjuv på bar gärning. Han gör våldsamt motstånd och beläggs med handfängsel. För att klara detta måste vi vara två poliser. Min kollega pressar med sitt ena knä ner tjuven mot marken samtidigt som jag för ihop hans händer bakpå ryggen och lägger på honom fängslet. När detta är gjort drar vi upp tröjan över hans huvud för att förhindra att han spottar på oss, vilket han hela tiden försöker göra. Han sätts in i polisbilen men fortsätter att bråka. Min kollega drar då ut honom igen och slår hans huvud tre gånger mot bilen. Med tröjan över huvudet och händerna fängslade har tjuven ingen möjlighet att värja sig. I detta läge menar jag att våldsanvändningen är helt obefogad.

Sent en jobbige fredagsnatt med många stökiga ungdomar går en kollega fram till en högljudd yngling i en krogkö och ber honom lugna ner sig. Han får då ynglingens aggressioner riktade mot sig och blir kallad "facistjävel" och "gestaposvin". Utan vidare resonemang ger han då ynglingen en våldsam knuff och tvingar upp honom mot en vägg. I hotfulla ordalag beordrar han ynglingen att försvinna från platsen "innan det är för sent". Ynglingen protesterar och hänvisar till att han ingenting gjort. Han får då sitt huvud dunkat mot väggen och kastas därefter ner på marken av den uppretade polisen.

Vid ett tillfälle omhändertar jag tillsammans med mitt yttre befäl och en annan polis en berusad man. Vi kommer åkande och ser en förmodligen spritpåverkad mansperson vingla fram längs trottoaren. Vi stannar bilen och min kollega kliver ur och hejdar mannen. Denne är då nära att tippa ut i gatan framför bilen och falla omkull. Kollegan bedömer honom som berusad men inte sjuk och inte tillräckligt ung eller tillräckligt full för att köras till sjukhus eller tillnyktringsenhet. Han omhändertas enligt LOB och förs till arresten. Det hela går lugnt och städat till. Under transporten sitter den berusade med min kollega i polisbilens baksäte. Efter hand märker jag en viss oro bakom mig och kollegan ropar att vi ska stanna. Den omhändertagne har då kastat upp på golvet. Kollegan svär till och tilldelar mannen ett hårt slag i ansiktet. "Ditt jävla svin! Ska du spy ner mina skor!" Befälet kastar en blick i backspegeln men ändrar inte en min. Jag upplever situationen

som mycket olustig och har svårt att hålla inne med min reaktion. Jag menar att smällen vid det tillfället var helt omotiverad. Att mannen mådde illa i bilen kunde han naturligtvis inte kontrollera. Han var dessutom i det närmaste försvarslös.

I parken påträffar vi en berusad man och transporterar honom till stationen. Två av mina kolleger tar upp honom till arrestavdelningen i hissen. En tredje polis är med och håller upp dörrar. Under intagningen passar jag på att sticka iväg och få en snabbfika. Lite senare åker jag upp och kikar in i cellen. Enligt arrestvakten har det inte funnits anledning att gå in och kontrollera den intagne, men han har underkastats tillsyn utifrån en gång i kvarten och ingenting anmärkningsvärt har då funnits att rapportera. Mannen ligger på sidan på golvet en bit in i cellen. Håret är hoptovat och skitigt och en gammal snusprilla har glidit fram under överläppen. Ett vanligt fyllo i en vanlig trist cell, alltså. Inte mycket att orda om. Men svullnaden under vänster öga är ny för mig och borde absolut inte finnas där.

Människor blir misshandlade och slagna med batong i samband med ingripanden och transport till arresten. När den arresterade har skador – blöder eller har blåmärken – säger sig dom inblandade poliserna inte veta vad som har hänt. Går misshandeln inte att förneka gör poliserna själva en anmälan för att undkomma misstanken om övergrepp. Man påstår att den slagne vid gripandet gjorde våldsamt motstånd och att skadorna alltså är självförväldade. Ofta blir misshandeln från polisens sida inte anmäld. Statistiken visar att det är i stort sett utsiktslöst att anmäla poliser. Nittiosju procent av alla anmälningar leder ingenstans. Däremot går så gott som samtliga anmälningar om våldsamt motstånd till åtal och leder oftast också till fällande dom.

Överlag tycker jag att många kolleger använder sig av onödigt och många gånger oförsvarligt våld i samband med ingripanden. Det finns polismän som jag inte skulle vilja råka ut för om jag själv var bus. Jag menar att den polisman som medvetet lägger moral och behärskning åt sidan och använder våld och verbala spydigheter för att kränka en omhändertagen samtidigt kränker sina kolleger. Hela hans agerande bygger ju på den förutsättningen att

hans arbetskamrater ska ljuga och begå brott för att han ska klara sig undan ostraffat. Genom sitt handlande bevisar han att han inte har en aning om vad kollegialitet innebär, och han ska absolut inte ha det stöd han förväntar sig. En dålig yrkesman och en dålig kollega klarar vi oss bättre utan.

För att inte allmänhetens förtroende för polisen ska undergrävas är det viktigt att vi arbetar efter lagens alla regler och aldrig missbrukar vår makt. Poliserna som vinner framgång med våld riskerar också att avtrubbas i moraliskt hänseende och blir alltmer benägna att använda samma metod igen. Tyvärr har den enskilde polismannen väldigt små möjligheter att påvisa oegentligheter inom kåren. Man pekar inte ostraffat ut en kollega och anklagar honom för tjänstefel. Särskilt inte om man är kvinna. Jag tvingas göra avkall på många av mina principer för att över huvud taget kunna ha det här jobbet. Det var inte så jag hade tänkt mig det hela när jag gick på Polishögskolan. Inte trodde jag då att våldet skulle komma nästan lika ofta från oss själva som utifrån.

Av egen erfarenhet vet jag naturligtvis hur svårt det kan vara att under ett långt arbetspass med ständiga provokationer och kränkningar behålla sitt lugn. En bagatell kan få bågaren att rinna över. Så för att klara det här jobbet krävs det att man har god självkänedom och en väl utvecklad förmåga att bemöta aggressioner och hantera konflikter. Saknar man dom egenskaperna ska man enligt min mening inte vara polis. Det är inte den fysiska styrkan som är det avgörande för hur lämpad man är för sitt jobb, utan hur man fungerar psykiskt i samspelet med andra människor.